

KR-71-48/23/PD0/

Warszawa 10 września 2024 roku

ROZSTRZYGNIĘCIE NR 5 /2024

Prezes Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej,

działając na podstawie art. 24 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturze Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 762, ze zm.) w związku z § 38 ust. 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 maja 2017 r. w sprawie zakresu i trybu współdziałania Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej i Prezesa Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej z innymi podmiotami przy wykonywaniu zadań (Dz. U. poz. 939, ze zm.), po rozpoznaniu wniosku Sądu Rejonowego w Janowie Lubelskim o wskazanie organu właściwego do podejmowania czynności za Skarb Państwa w sprawie z wniosku J. M. i D. M. o zasiedzenie, sygn. akt.

wskazuje

Wojewodę Lubelskiego jako organ właściwy do wykonywania czynności za Skarb Państwa, w postępowaniu z wniosku J. M. i D. M. o zasiedzenie nieruchomości gruntowej, składającej się z dwóch działek nr. położonych w obrębie gmina Godziszów, toczącym się przed Sądem Rejonowym w Janowie Lubelskim, pod sygn. akt.

Uzasadnienie

I. Wniosek

Wnioskiem z dnia 16 sierpnia 2023 r. Sąd Rejonowy w Janowie Lubelskim zwrócił się o wskazanie organu właściwego do podejmowania czynności za Skarb Państwa w sprawie z wniosku J. M. i D. M. z udziałem Skarbu Państwa o zasiedzenie nieruchomości gruntowej składającej się z dwóch działki o nr. ew. położone w obrębie

gmina Godziszów toczącej się przed Sądem Rejonowym w Janowie Lubelskim pod sygn. akt [REDAKTOWANE]

II. Stanowiska zainteresowanych organów

Prezes Prokuratury Generalnej zwrócił się do zainteresowanych organów, czyli Starosty Janowskiego oraz Wojewody Lubelskiego, o zajęcie stanowiska co do reprezentacji Skarbu Państwa w postępowaniu o zasiedzenie nieruchomości gruntowej z wniosku J. [REDAKTOWANE] i D. [REDAKTOWANE] M. [REDAKTOWANE] prowadzonej pod sygn. akt [REDAKTOWANE]

Starosta Janowski w piśmie z dnia 2 lipca 2024 r. stwierdza, że organem właściwym do podejmowania czynności procesowych w sprawie za Skarb Państwa jest Wojewoda Lubelski. Swoje stanowisko uzasadnia treścią art. 35 ust. 1 lit. c ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzenia mieniem państwowym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1933). : „Do czasu rozstrzygnięcia o sposobie zagospodarowania mienia państwowego, właściwy wojewoda wykonuje uprawnienia przysługujące Skarbowi Państwa wobec innego niż środki finansowe mienia, przejętego przez Skarb Państwa z innych tytułów”

Wojewoda Lubelski pismem z dnia 27 czerwca 2024 r. wskazał, że na podstawie art. 11 ust. 1 i art. 11a ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1145) w niniejszej sprawie Skarb Państwa powinien być reprezentowany przez Starostę Janowskiego. Wojewoda podnosi, że art. 35 ust. 1. ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym dotyczy zarządzania (gospodarowania) mieniem państwowym a więc składnikami majątkowymi o szerszym zakresie niż nieruchomości. W ocenie Wojewody Lubelskiego art. 11 ust. 1 i 11a ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami stanowią przepisy szczególne wobec art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym.

Z tego względu, jak wskazuje art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, z zastrzeżeniem wyjątków wynikających z przepisów ustawy oraz odrębnych ustaw, organem reprezentującym Skarb Państwa w sprawach gospodarowania nieruchomościami jest starosta, wykonujący zadanie z zakresu administracji rządowej, zaś art. 11a tej ustawy określa, że przepis art. 11 ust. 1 stosuje się do czynności prawnych lub czynności

procesowych podejmowanych na rzecz lub w interesie Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego.

III. Ustalenia faktyczne stanowiące podstawę rozstrzygnięcia

Rozstrzygnięcie Prezesa Prokuratury Generalnej RP oparte zostało na podstawie następujących ustaleń faktycznych, poczynionych w oparciu o dołączone do wniosku Sądu Rejonowego w Janowie Lubelskim dokumenty.

Sąd Rejonowy w Janowie Lubelskim I Wydział Cywilny wnioskiem z dnia 16 sierpnia 2023 r. zwrócił się do Prezesa Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej o ustalenie który organ jest właściwy - w sprawie z wniosku J. M. i D. M. o zasiedzenie nieruchomości gruntowej, składającej się z dwóch działek nr ew. położonych w obrębie , gmina Godziszów.

W niniejszej sprawie zapadło nieprawomocne postanowienie Sądu Rejonowego w Janowie Lubelskim dnia 6 lutego 2023 r., sygn. akt które stwierdzało, że J. M. i D. M. nabyli dnia 11 maja 2000 r. przez zasiedzenie nieruchomość gruntową, składającej się z dwóch działek nr ew. położonych w obrębie gmina Godziszów. Postępowania było prowadzenie przy udziale materialnoprawnego reprezentanta Skarbu Państwa - Starosty Janowskiego.

Postanowienie zostało zaskarżone przez uczestnika postępowania - Starostę Janowskiego, który w wywiedzionej apelacji wskazał, że doszło do naruszenia art. 379 pkt 2 k.p.c. - Skarb Państwa nie był właściwie reprezentowany. Uprawnienia wynikające z art. 11 ustawy o gospodarce nieruchomościami mają charakter ogólny i w tym przypadku nie mają zastosowania gdy odrębna ustawa wskazuje inny podmiot reprezentujący Skarb Państwa a tą ustawą szczególną jest ustawa o zasadach zarządzania mieniem państwowym, która jednoznacznie wskazuje wojewodę jako podmiot właściwy do reprezentacji Skarbu Państwa.

Ma to znaczenie tym bardziej istotne, że nieruchomość będąca przedmiotem postępowania została objęta postępowaniem administracyjnym na podstawie art. 8k pkt 1 ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (Dz.U.z 2016 r., poz. 703), co

skutkowało stwierdzeniem przez Wojewodę Lubelskiego decyzją z dnia 14 lipca 2022 r., znak GN -I.7511.12.2022.ZD nabyciem nieruchomości z mocy prawa przez Skarb Państwa.

Uczestnik na poparcie swojego stanowiska jako załączniki do apelacji złożył kopię pisma Wojewody Lubelskiego z dnia 30 stycznia 2023 r., znak GN-I.750.3.2023.LO, w którym Wojewoda Lubelski stwierdził, że w wypadku nabycia nieruchomości z mocy prawa na podstawie art. 8k pkt 1 ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych, Skarb Państwa jest reprezentowany przez właściwego wojewoda na zasadach określonych w art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym.

Tego rodzaju pogląd podzielił Sąd Okręgowy w Zamościu, który postanowieniem z 17 maja 2023 r. uchylił rozstrzygnięcie sądu I instancji i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Janowie Lubelskim. Sąd II instancji wskazał, że zgodnie z art. 35 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzenia mieniem państwowym wypływa zasada, że w przypadku przejęcia przez Skarb Państwa mienia innego niż środki finansowe (a zatem także w przypadku nabycia w ten sposób własności nieruchomości) do czasu rozstrzygnięcia o sposobie zagospodarowania takiego mienia, uprawnienia przysługująca Skarbowi Państwa wobec przejętego mienia wykonuje właściwy wojewoda. Rozstrzygnięcia o sposobie zagospodarowania przejętego mienia podejmuje także wojewoda (art. 35 pkt 4 w/w ustawy). W okresie od przejęcia mienia do wydania rozstrzygnięcia o sposobie jego zagospodarowania, wojewoda wykonując uprawnienia Skarbu Państwa podejmuje między innymi czynności w postępowaniu sądowym, zwłaszcza w sprawach o stwierdzenie nabycia własności przez zasiedzenie

IV. Uzasadnienie prawne rozstrzygnięcia

Zgodnie z art. 24 ustawy z 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej Prezes Prokuraturii Generalnej RP posiada uprawnienie do wskazania – z urzędu lub na wniosek sądu – organu właściwego do podejmowania czynności za Skarb Państwa.

Przed odniesieniem się do problemu wskazania właściwego statio fisci Skarbu Państwa, konieczne jest odniesienie się do kwestii formalnych, uzasadniających wydanie rozstrzygnięcia w sprawie. Określenie organu właściwego do wykonywania czynności za Skarb Państwa każdorazowo wymaga ustalenia powiązania między strukturą organizacyjną i zakresem działania danej jednostki a dochodzonym roszczeniem (zob. np. wyrok SN z 22 lutego 2001 roku, III CKN

295/00, LEX nr 52382; wyrok SN z 29 października 2008 r., IV CSK 260/08, LEX nr 590271). Niejednokrotnie konieczne będzie uwzględnienie również przepisu szczególnego, który w określonych rodzajach spraw powierza uprawnienie do reprezentowania Skarbu Państwa precyzyjnie wskazanemu organowi.

Wskazanie organu właściwego do reprezentowania Skarbu Państwa wymaga zatem ustalenia, jakie roszczenie jest dochodzone, jakie twierdzenia faktyczne zostały przytoczone na jego uzasadnienie, w jakim trybie (postępowaniu) jest ono obecnie rozpoznawane, a także z jakiej podstawy prawnej jest ono wywodzone. Podkreślenia wymaga, iż podstawę wydania określenia właściwego *statio fisci* Skarbu Państwa stanowią przepisy procesowe oraz normy kompetencyjne, samo zaś rozstrzygnięcie w przedmiocie reprezentacji Skarbu Państwa musi pozostawać neutralne i nie może odnosić się do problemu zasadności dochodzonego roszczenia. Wymieniona kompetencja ma zatem przeciwdziałać powstawaniu w konkretnym postępowaniu sporów kompetencyjnych, szczególnie negatywnych, między jednostkami organizacyjnym Skarbu Państwa.

Należy zauważyć, że jeśli chodzi o znaczenie przepisów zawartych w art. 11 ust.1 i art. 11a ustawy o gospodarce nieruchomościami z dnia 21 sierpnia 1997 r. to oba przepisy mają odmienny charakter. Pierwszy wskazuje, że: „Z zastrzeżeniem wyjątków wynikających z przepisów niniejszej ustawy oraz odrębnych ustaw, organem reprezentującym Skarb Państwa w sprawach gospodarowania nieruchomościami jest starosta, wykonujący zadanie z zakresu administracji rządowej”, natomiast drugi określa zakres podejmowanych czynności, stosowania kompetencji przez podmiot wskazany w art. 11 ust. 1.

Ze względu na to, że przepis art. 11a . odnosi się jedynie do stosowania art. 11 ust. 1 do kompetencji, o których mowa w art. 11a, mają zastosowanie te same wyłączenia, które stosuje się do art. 11 ust. 1. Kompetencje starosty mogą zostać wyłączone przepisem szczególnym ustawy o gospodarce nieruchomościami lub odrębną ustawą. Taki charakter mają uregulowania zawarte w ustawie o zasadach zarządzania mieniem państwowym, wtedy gdy odnoszą się do nieruchomości.

Własność niniejszej nieruchomości została nabyta przez Skarb Państwa (decyzją wojewody wydaną na podstawie art. 8k pkt 1 ustawy z dnia 29 czerwca 1963 roku o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych, stanowi więc przejęcie mienia , o którym mowa w art. 35 ust 1 pkt 1 lic.

ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym Przepis w ust. 1 wymienia w sposób szczegółowy zadania wojewody w odniesieniu do określonych tam składników mienia państwowego. Wskazać również przy tym należy, że uprawnienia wojewody, o których mowa w ust. 1 omawianego przepisu mają charakter przejściowy, tj. istnieją do czasu rozstrzygnięcia o sposobie zagospodarowania mienia państwowego.

Nie można zgodzić się z argumentacją prezentowaną przez Wojewodę Lubelskiego w piśmie z dnia 27 czerwca 2024 r., który wskazuje na deklaratoryjny charakter decyzji o przejęciu mienia wydanej na podstawie art. 8k pkt 1 ustawy z dnia 29 czerwca 1963 roku o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych co do przedmiotowej nieruchomości, ponieważ w niniejszej sprawie dla potrzeby wyznaczenia właściwego podmiotu do reprezentacji Skarbu Państwa charakter prawny decyzji o przejęciu mienia nie ma znaczenia. Istotne pod tym względem znaczenie będzie natomiast miało dokonanie wymaganego przez art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym dokonanie rozstrzygnięcia o sposobie zagospodarowania mienia państwowego.

Uprawnienie wojewody w tym zakresie mają charakter tymczasowy z podtrzymaniem zasady kompetencji starosty, wynikającej z art. 11 ustawy o gospodarce nieruchomościami z dnia 21 sierpnia 1997 i wygasają po dokonaniu rozstrzygnięcia co do sposobu zagospodarowaniu przejętego mienia.

Stanowisko tego rodzaju znajduje potwierdzenie także w piśmiennictwie, przykładem może być pogląd wyrażony przez U. Wiśniewską [w:] Ustawa o zasadach zarządzania mieniem państwowym. Komentarz, red. F. Grzegorzcyk, M. Wierzbowski, , która wskazuje, że : „*wojewoda m.in. wykonuje tymczasowo uprawnienia przysługujące Skarbowi Państwa wobec innego niż środki finansowe mienia: pozostałego po zlikwidowanych państwowych jednostkach organizacyjnych lub spółkach z udziałem Skarbu Państwa; pozostałego po rozwiązanych bądź wygasłych umowach o oddanie przedsiębiorstwa do odpłatnego korzystania; przejętego przez Skarb Państwa z innych tytułów;*”

Przez wzgląd na powyższe w postępowaniu dotyczącym zasiedzenia tego rodzaju nieruchomości Skarb Państwa – od momentu przejęcia nieruchomości do czasu wydania rozstrzygnięcia o sposobie zagospodarowania tego mienia (art.35 ust. 1 pkt 7 w/w ustawy z w związku z art. 5 ust. 1 pkt 5 tej ustawy) – powinien być reprezentowany przez właściwego wojewodę a nie starostę.

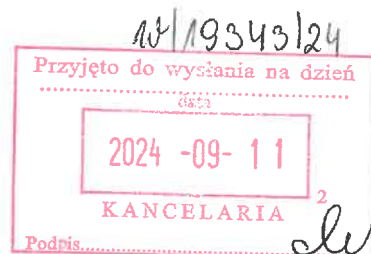
Brak jest zatem podstaw, aby materialnoprawnym reprezentantem Skarbu Państwa właściwym do podejmowania czynności w postępowaniu z wniosku J. [REDACTED] M. [REDACTED] i D. [REDACTED] M. [REDACTED] o zasiedzenie nieruchomości gruntowej, składającej się z dwóch działek nr ew. [REDACTED] położonych w obrębie [REDACTED] gmina Godziszów, toczącej się przed Sądem Rejonowym w Janowie Lubelskim, pod sygn. akt [REDACTED] był Starosta Janowski.

PREZES
Prokuraturii Generalnej
Rzeczypospolitej Polskiej

Mariusz Halaś
Mariusz Halaś

Otrzymują:

1. **Sąd Rejonowy w Janowie Lubelskim, I Wydział Cywilny**
Ul. Zamoyskiego 94, 23-300 Janów Podlaski
2. **a/a**

[Handwritten signature]
10/22

